

zetük azt kívánja, hogy a világ szimpátiáját ismét maguk felé fordítsák. Így született meg a gondolat, hogy újra a világ szeme elé járuljanak és erre legkedvezőbb és legjobb célra vezetőnek találták a művészek alkotásainak bemutatását. Rakmanov elvtárs fejtegetésén elgondolkoztam. Úgy érzem, hogy nekünk magyaroknak is hasonló az esetünk. Nekünk is szimpátiára, sok szimpátiára, az egész világ szimpátiájára van szükségünk, hogy a hazánkon esett sérelmet feltárhassuk és módot adjunk a világnak, hogy egy Revízió által a rajtuk ejtett igazságtalanságot jóvá tegyék. «Loin des yeux, loin du coeur». Közelebb kell, hogy férközzünk a világ szeméhez és szívéhez. Egyetlen biztos út van a szimpátiájának megnyerésére és a tehetségünk és

a művészetünk megismertetésére. Kövessük az oroszok példáját. Fel a fejjel és lépünk a világ elé egy méltó, komoly, nagy magyar kiállításal, — amely végül még jó üzletnek is bizonyulhat. Ráadásul mi mentesek vagyunk egy olyan hancip-tól, amellyel az oroszok megterhelve indultak annak a bizonytalan és előítéletektől terhes vállalkozásnak, — a vörös forradalom emlékével terhelten, mely pusztítást, kegyetlenséget jelentett a legnagyobb kapitalista állam, Amerika lakosainak szemében. És lám a csoda megtörtént, a tűz és a víz egyesült, hogy megdöntsen egy újabb világveszedelmet, az ultramodernizmust és hogy bebizonyítsák, hogy a jól végzett, becsületes munka csak megértést, szimpátiát és megbecsülést hozhat.

KRÓNIKA

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET A RÁDIÓBAN.
Dr. Dréhr Imre államtitkáré, az Országos Iparművészeti Társulat ügyvezető elnökéé az érdem, hogy a rádióban — végre — a hazai iparművészet is juthatott szóhoz. Május hó 24-én félórás tartalmas előadásában rövid, általános vonatkozású bevezetés után érdekes visszapillantást vetett a magyar iparművészet multjára, a nemzeti királyok alatt elért fénykorára, majd az Ausztriához való kapcsolódásunknak a magyar iparművészet fejlődését megbénító hatására. Meleg szavakkal emlékezett meg Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszternek az újkori hazai iparművészet talpraállítása körül szerzett elévülhetetlen érdeméről. Végül «hazabeszélt», azaz felhívta a rádión hallgatóságának figyelmét az Országos Iparművészeti Társulatra «eddig eléggé még nem méltányolt» közérdekű és sikeres működésére és részletesen elmondta, hogy mi mindent tett 44 éves fennállása óta a társulat a magyar iparművészetért. Különösen pedig kiemelte a társulatra a hazai népművészet emlékeinek tervszerű és eredményes gyűjtésével s ezzel az utókor részére való megmentésével szerzett érdemét.

FINTA SÁNDOR kiváló magyar szobrász-művészt nagy megtiszteltetés érte. A The American National Academy of Design — a legmagasabb fóruma az amerikai képzőművészeknek. A The National Academy of Design a képzőművészet három ágából: építészettől, szobrászattól és festészetből rekrutálódik. Ezért a művészek álma, ha már a mesteri nívót elérték, hogy az említett három ágnak valamelyik testületébe tagnak belktassák, hogy így a «halhatatlanság» (az akadémiai tagság) felé

az útjuk a munkáik révén egyengetve vagy biztosítva legyen.

A The National Academy of Design, vagy az Architectural League of New York évi kiállításain lehet a művészeknek érdemeket szerezni arra, hogy az említett művész-egyletek tagnak beválasszák.

Hogy egy művészt vagy egy építész tagnak beválasszanak, az legtöbb esetben az illető tehetségének az értékétől függ, amelynek elbírálását rendszeren igen szigorúan végzik. A művész-egyletek legöregebb és legtehetségesebb tagjai hosszú elbírálás után ejtik meg a tagajánlást, akiket aztán ünneplően taggá választanak, bizonyos ceremóniák közepette.

Nagyon ritka eset, hogy egy «foreign born» művészt tagnak válasszanak és mindig igen nagy megtiszteltetést jelent az illető művészre.

Az Architectural League of New York Finta Sándort, ezt az izig-vérig magyar szobrászművészt tagnak választotta és az április 26-án a Hotel Roosevelt-ben megtartott díszbankett keretében, melyet az The American Institute of Architects és az Architectural League of New York rendez, mutatják be a társulat tagjainak.

Finta Sándor már évek óta rendes kiállító művésze az akadémiának, úgyszintén az Architectural League-nak, amelynek jelenleg a Grand Central Galleryben levő kiállításán egy igen sikerült bronzszobra van kiállítva.

VIRÁGOS BUDAPEST — VIRÁGOS MAGYARORSZÁG címmel született meg, mint az 1910-ben megalakult, de 4 éves igen eredményes működés után a háború és az azt követő súlyos idők miatt kímúlt régi Virágos Budapest Bizottság törvényes utóda, az új társulás a régi programmal és — újból fellángoló nagy lelkesedéssel és tettvággyal. Hogy mit akar a bizottság, azt címe fejezi ki. Szegény, megcsontott hazánkat, első-

sorban fővárosát akarja széppé, vonzóvá tenni azzal, hogy utcáinak és tereinek házairól virágok, mennél több virágdísz mosolyogjon a járókelőkre. Hogy nemes célját elérje, művészi ezüst- és bronzplakettek és elismerő díszes oklevelek adományozásával buzdítja — ez évben egyelőre Budapest lakosságát — a virágkultusz felkarolására. A bizottság élén dr. Manninger Vilmos elnök, Györgyi Kálmán társelnök és Darvas Ferenc előadó állnak. A bizottság védőasszonyául Horthy Miklós kormányzónak minden szépért és minden nemes eszméért lelkesülő nejét kéri fel. Külön hölgybizottságot szerveznek és bevonják a tanítószolgálat révén a tanuló ifjúságot is a propaganda sikerének biztosítására.

REMÉNYI JÓZSEF már mint az iparművészeti iskola szobrászati osztályának növendéke kivált osztálytársai közül nemes ízlésre, éles megfigyelő- és jellemzőképességre valló figurális kompozícióival. A Műcsarnokban először atléta-szobraival keltett feltűnést, majd érmeiket és plakettáikat állított ki és csakhamar a kisplasztika ez ága művelőinek első sorába került. Pályázatokon is nagy sikereket ért el és ma már a legelismerettebb és legkeresettebb mestereknek egyike e téren. Csodálatos könnyedséggel és gyorsan old meg nehéz feladatokat, de mindig gondosan ügyel arra, hogy a frissesség mellett is az alakok térbehelyezése kiegyensúlyozott, a jelképes ábrázolás érthető legyen és minden részlet még a legszigorúbb bírálat előtt is helytálló. Ez az önfegyelmzés javára válik tanári működésének, mert jóllehet még csak rövid ideje tanítja az érem- és plakettplasztikát az iparművészeti iskolán, máris igen elismeréseméltó eredményeket ért el tanításával. Újabb műveiből válogatott néhány szemelvényt e füzetünkben mutatunk be.

ORSZÁGOS IPARMŰVÉSZETI BIZOTTSÁG címmel megalakult a M. kir. Iparművészeti Iskola, a Székesfővárosi Iparosrajziskola, az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat, a Magyar Iparművészek Testülete és a Magyar Iparművészek Orsz. Egyesületének 2—2 tagjából álló központi bizottság. Ezzel az összel megtartott Magyar Irodalmi és Művészeti Kongresszus iparművészeti szakosztályának egyik fontos határozata valósult meg. Ennek a tisztagú bizottságnak feladata, hogy az általa képviselt intézmények, illetve társulatok egyesült erejével a magyar iparművészet érdekeit minden irányban megvédje, biztosítsa fejlődésének feltételeit és védje egyben a magyar iparművészek erkölcsi és anyagi érdekeit is. A bizottság most vitatja meg szervezeti szabályzatát; ezután az iparművészek kataszterének külön szabályzatát fogja megállapítani, hogy megismerhessék magukat a kataszterben. A bizottságba az iparművészeti iskola mindenkorai igazgatóját (ezidőszereint Helbing Ferencet) és Simay Imre tanárt rendes, Györgyi Dénes és Welchinger Károly póttagokat, az iparrajziskola

Ágotai Lajos főigazgatót és Vértes Rezső rendes, Bentheim Artur és Moldován Béla póttagokat, az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat mindenkorai igazgatóját (jelenleg Györgyi Kálmánt) és Szablya Frischauf Ferenc rendes és F. Kovács Erzsébet és Horváth Béla póttagokat, a Magyar Iparművészek Testülete Bodon Károly és Lakatos Artur rendes, Borszék Frigyes és Mátrai Lajos póttagokat, a Magyar Iparművészek Orsz. Egyesülete Richter Aladár és Klausz Gyula rendes és Csapó-Heim József, Urbányi Vilmos póttagokat küldte ki.

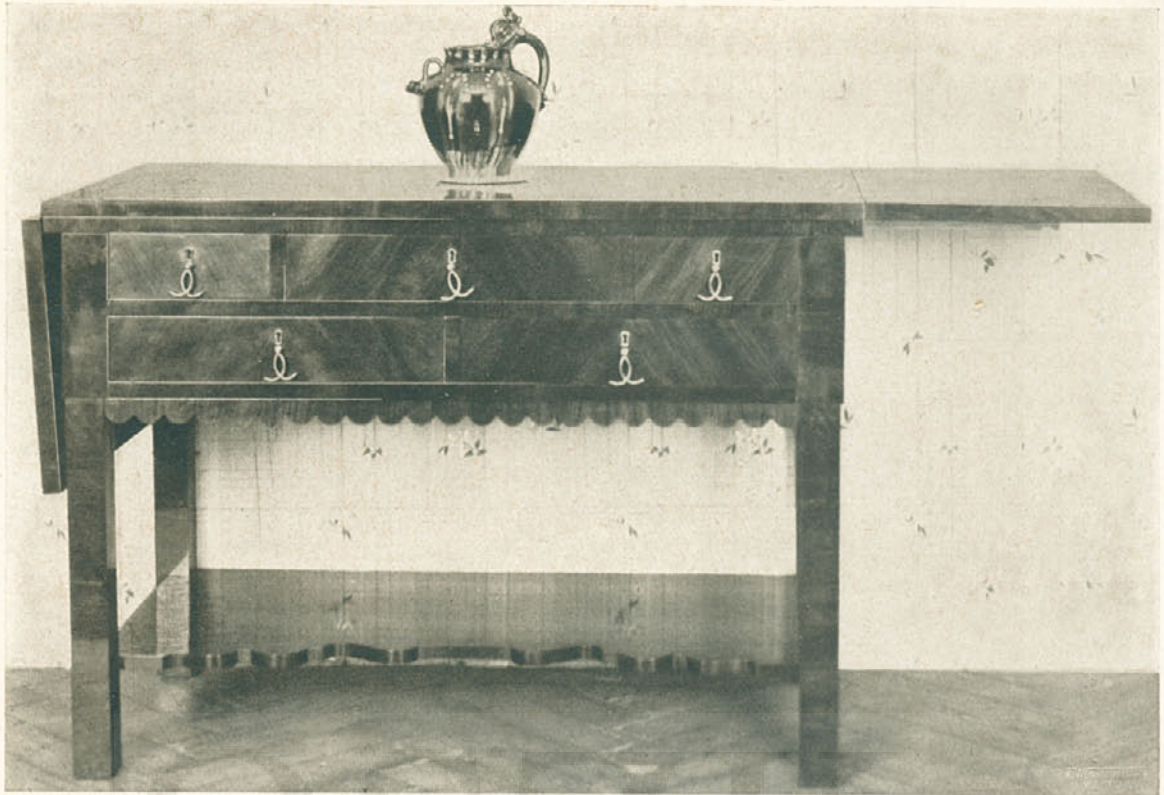
A GANZ-DANUBIUS GYÁR R.-T. újabban igen megtisztelő, nagyobb arányú megrendelést teljesített a megrendelők teljes megelégedésére. Az Észak-Spanyolország partvidékét behálózó nagy vasúttársaság luxusvonatai részére igen előkelő hatású nemes ízléssel s a legtökéletesebb módon megcsinált I. osztályú vasúti kocsikat szállított, melyeket a spanyoloknak Budapestre kiküldött nemzetközileg legkiválóbbnak elismert olasz szakértője kifogástalanoknak minősített és teljes elismerésének nyilvánításával a vasúttársaság részére át is vett. Az egyes szakaszok falának fényezett mahagóni burkolatát ügyesen elrendezett intarziák élénkítik. Ezeket F. Kovács Erzsébet tervei nyomán Buhay Ferenc intarziavágó-mester készítette. A pompás vasúti kocsik beesületére válnak nem csupán a méltán világhíres Ganz-Danubius gyárunknak, de díszeseket jelentenek az egész magyar iparra, mely erős versenytársakkal szemben diadalmaskodva a legkényesebb igényeknek is megfelelő gyártmányaival öregbítette külföldön a magyar szaktudásba és beesületességbe vetett hitet. A vagonok egyik fülkáját e számunkban mutatjuk be.

A CSERÉPKÁLYHA RENESZÁNSZA. A kerámia minden fajtájának feléledése feltámasztotta külföldön a művészi eszerépkályhákat. Ha nálunk a lakásba eszerépkályha kerül, egy darab ízlésetelenség, lélektelen, fakó eszerépmassza vonul be. Németeknél, osztrákoknál újra ahhoz az elvhez térnek vissza, amivel félszáz éve abbahagyták: a eszerépkályha architektonikus valami. Nyugodt, mértani formákat igyekeznek tehát a csempekből alkotni. Hengert, obeliszket, kockát, melyek zöld- vagy rózsaszín anyaga, itt-ott elszórt kevés domború díszes életet visz a szobába. Ott keramikusok versengenek a kályha szép modeljéért. Itt, nálunk, szörnyű amerikai vaskályhák rontják a szobák hangulatát.

ÜVEGNIPPEK alig készültek eddig nálunk. A kevés üvegyár, ami volt s a még kevesebb, ami megmaradt a háború után, inkább praktikus céloknak szánt tömegáru gyártott. A forgalomba jutott díszített magyar üvegyártmányok esiszolt, maratott vagy metszett üvegek voltak. Most a Széchenyi-Export cég műhelyében egy fiatalember, Komáromy István, ki eddig vegyi és fizikal

Komáromy István: Forrasztólámpán szabadon formált üvegfürák. Készültek a Széchényi Export műhelyében. — In der Lötflamme freimodellirte Glasfiguren. — Figurines en verre.

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Tálaló és pohárszék. Tervezte Schaefer Ferenc.
Készítette Kíszelák János. — Speisezimmermöbel. — Table de service et buffet.

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Hálószoba tükrösasztala és szék. Tervezte Schalamonek Károly. Készítette Mayhen Ferenc. — Frisiertisch und Stuhl. — Table de toilette et chaise.

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Úriszoba részlete. Tervezte Flach János.
Készítette Szócs István. — Herrenzimmerschrank, Stuhl und Tisch. — Secrétaire, table et chaise.

Az IOKSz. és az O. M. Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításából. Iróasztal és szék. Tervezte Flach János.
Készítette Szócs István. — Schreibtisch und Stuhl. — Bureau et fauteuil.

Reményi József érmei: Dalosverseny vándordíja. Dr. Manningér Vilmos-érem. Eremkedvelők 1927. évi érme. — Medallien. — Médailles.

1

1

2

3

5

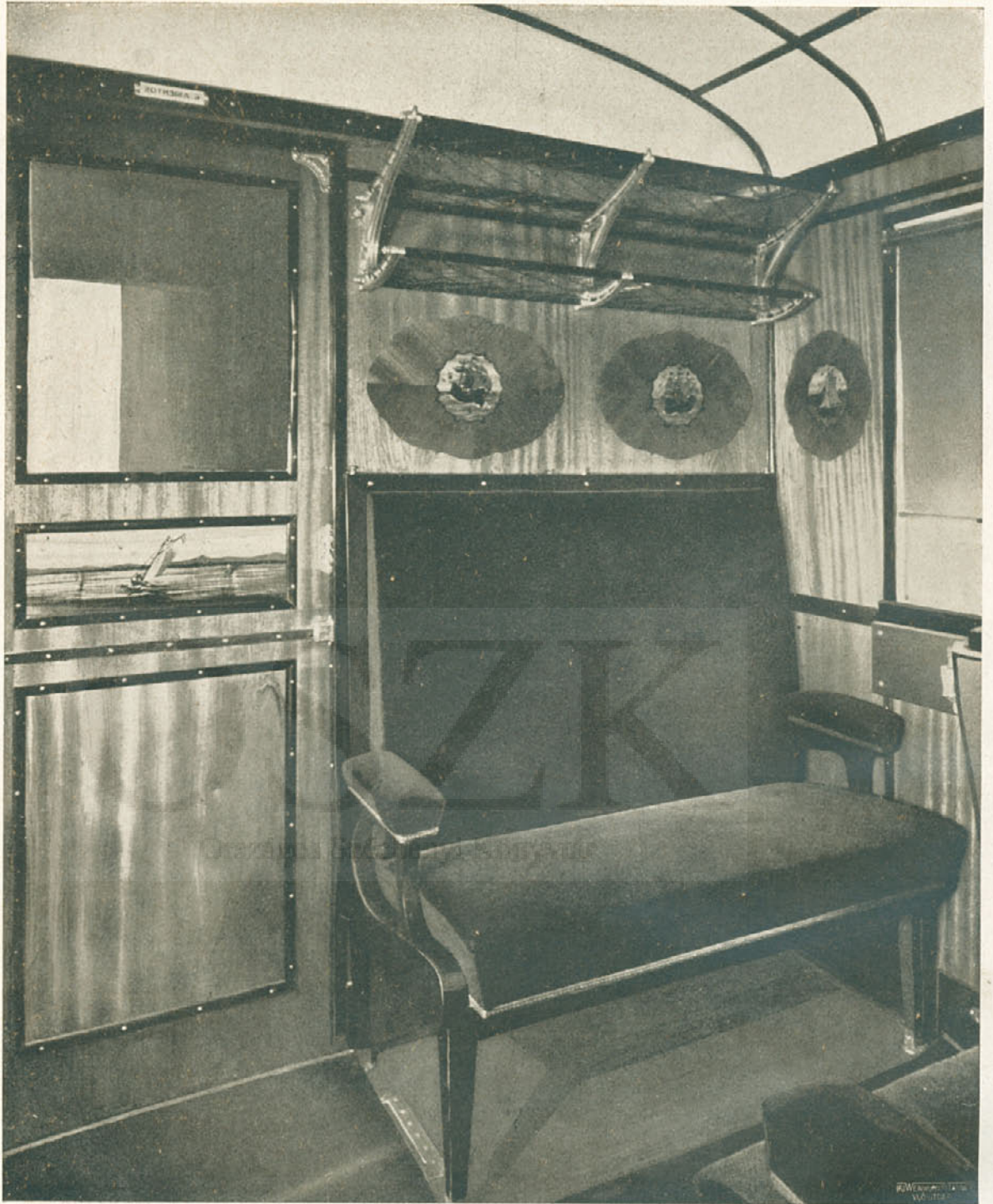

4

4

Reményi József kútfigurája »libatolvaj« és érmei. 1. Dalosverseny érme. 2. és 3. Céllovőverseny-érmei. 4. Hősök emléké megörökítő Orsz. Szövetség érme. 5. Fodor zeneiskola érme. — Brunnenfigur: »Gänsedieb« und Medaillen. — Figure d'une fontaine. Médailles.

Villamosvasúti motorkocsi I. oszt. fülkéje. Spanyolország részére készült a Ganz-Danubius gyárban. Az intarziákat tervezte F. Kovács Erzsébet. — Abteil I. Kl. eines elektr. Triebwagens. Für Spanien erbaut von Ganz-Danubius, Budapest. — Compartiment de 1re cl. d'une automotrice électrique, construite pour l'Espagne par Ganz-Danubius, Budapest.

laboratóriumok részére készített fúvott üvegeket, egyszer megpróbálkozott a forrasztólángban lágyuló üvegből emberi alakot formálni és — sikerült. Keeses mozdulatú táncosnöket, sportoló alakokat, sőt egyes állatokat mintáz ő szabadon az izzó üvegből és annyi báj, naivitás és eredetiség nyilvánul ezeken a tetszetős kis műtárgyakon, hogy kényes műértők is nagy elragadtatással nézegetik és szívesen veszik is. Az e füzetünkben közölt néhány eredeti nagyságban hozott szemelvény némi fogalmat ad e kedves újdonságokról, melyek az Orsz. M. Iparművészeti Társulat kiállításában láthatók és kaphatók.

SZAKOKTATÁS

AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁBÓL. A m. kir. vall. és közoktatásügyi miniszter Stein János festőművész-tanárt a VIII., Lux Elek szobrászművész-tanárt pedig a IX. fiz. osztályba rendes tanárokká nevezte ki.

A tanári testület az iskola igazgatójává az 1929—1931. ciklusra Helbing Ferenc e. i. igazgatót újból megválasztotta. Az igazgató-tanács tagjai az 1929—1932. évekre Leszkovszky György, Muhits Sándor, Simay Imre és Weichinger Károly lesznek.

Az iskola idei tanulmányi kirándulását Velence műkinészeinek, történelmi, néprajzi nevezetességeinek megismerése céljából dr. Kovács János, az iskola titkára rendezte és vezette. A 70 tagú társaság 3 napot töltött Velencében s ez idő alatt szakszerű magyarázatok mellett Velence valamennyi nevezetességét megszemlélte. Az ifjú iparművészek mindenütt a legnagyobb előzékenységgel találkoztak s az olasz farszó vezetősége előtt Mátrai Lajos tanár tolmácsolta valamennyiük igaz háláját. A tanulmányútról Mussolini lapja, az Il Popolo D'Italia f. é. május 21-iki számában külön cikkben emlékezett meg, közölvén a kiránduló társaság csoportképét is. »Magyar tanárok és diákok Velencében« címmel a többek között így ír: »Az utóbbi napokban Velencébe érkezett számos magyar közül úgy számánál, mint jelentős kulturális fontosságánál fogva külön is említésre méltó a budapesti m. kir. iparművészeti iskola tanárainak és tanítványainak látogatása... A kedves vendégek 3 napot szenteltek a velencei grandiózus műrecek megszemlélésére. — Velencéből való elutazásuk előtt ki akarták fejezni hálájukat a provinciális farszó szövetség előtt mindazon előzékenységért és kedvezményekért, amelyeket a műemlékek és múzeumok látogatásánál élveztek s átadták a sajtó hivatalfőnökének a társaság csoportképét az új Olaszország megteremtőjének, a Duce-nak dedikálva.«

KIÁLLÍTÁSOK

ORSZÁGOS IPARMŰVÉSZETI ÉS HÁZIIPARI KIÁLLÍTÁST rendez a nyár folyamán az Orsz. M. Iparművészeti Társulat a Baross Szövetség és a Baross Gábor Kör közreműködésével az Iparművészeti Múzeumban. Szokatlan dolog, hogy a kánikula perzselő napjaiban nagyobb szabású tárlatot rendezzenek a fővárosban, mert tudvalevően akkor a módosabb budapesti közönség egy része s az üdülésre szoruló hazai és külföldi fürdőzőkben, klimatikus gyógyhelyeken vagy falun pihennek vagy keresnek gyógyulást. Ezért ezekre alig számíthatnak a kiállítás rendezői. De viszont igaz az is, hogy ebben az időben nagymértékben fokozódik az idegenforgalom. A Szent István napra mindig sokezer vidéki ember rándul fel a fővárosba és július—augusztus hónapokban nagy látogatottságú nemzetközi kongresszusok lesznek Budapesten s illő dolog, hogy ezeknek is mutassunk friss látványokat. Külföldi ember pedig elsősorban olyant akar itt látni, ami jellemző magyar, amit így másutt nem talál. Ezért rendezik kísérletképpen ezen a nyáron, július 15-től szeptember hó közepéig a tervezett kiállítást, amelyen — eltekintve a lakásberendező ipartól — iparművészetünk újabb alkotásainak színe-javát, főképpen pedig művészi vonatkozású háziiparunknak gondosan megválogatott, a jóízű és az elkészítés szempontjából egyaránt kifogástalan példáit mutatják be. Ekkor állítja ki a társulat az idegenforgalmi emléktárgyakra hirdetett pályázata nyomán eddig elkészült apróbb dísz- és használati tárgyakkal hosszú sorát is. A kiállításnak oktató célzata is van. Háziiparunkat ugyanis káros befolyások az utóbbi években sok helyen lezüllesztették és kevesen ismerik a magyar háziiparnak nemes hagyományokon fejlődött, valóban jó és a nemzeties izlést méltón képviselő munkáit. Ennek a szigorúan megválogatott teljes sorozatának bemutatásával és az elfajultaknak feltétlen mellőzésével akarják a kiállítás rendezői egyrészt a közönséget felvilágosítani, másrészt pedig a háziiparosokra irányítóan hatni. Előre hívjuk fel t. olvasóink figyelmét a nagyon érdekesnek ígérkező nagyobb szabású kiállításra és melegen ajánljuk annak megtekintését.

A LAKÁSBERENDEZÉSI KIÁLLÍTÁS, melyet az Orsz. M. Iparművészeti Társulat az IOKSz-szal közösen rendezett, már csak rövid ideig látható a Társulat Andrassy-úti helyiségeiben. A bútorok — rendeltetésüknek megfelelően — ma-holnap magánlakásokba kerülnek és helyüket ismét a kiállítás miatt kiszorult vitrinek foglalják el, melyeket a Társulat az időközben gyűjtött vagy megrendelt újabb iparművészeti tárgyakkal tölt meg. A Társulat a kiállítással elérte célját: meg akarta mutatni és bizonyítani, hogy a mai ember ottho-